

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

Música en Branco

Memoria da Agra do Orzán

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

CONTIDOS

1 A INVESTIGACIÓN	2
AUDIO DAS ENTREVISTAS	4
2 AS ACTIVIDADES	7
2.1 BARRIOGRAFÍAS	9
AUDIO BARRIOGRAFÍAS	33
DVD BARRIOGRAFÍAS	34
2.2 PASEOS POLO BARRIO	35
AUDIO PASEOS POLO BARRIO	61
DVD PASEOS POLO BARRIO	62
2.3 CONTEADOR DE FEMINISMOS	63
AUDIO CONTEADOR FEMINISMOS	67
DVD CONTEADOR FEMINISMOS	68
2.4 MICROPROXECTOS	69
DVD “O BARRIO DOS MÚSICOS”	74
DVD “A FEIRA ARTESÁ”	78
DVD “NON TE CORTES COA OPERA”	82
2.5 EXPOSICIÓN SONORA	83
3.6 AUDIO GUIA	91

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
“Una manera de hacer Europa”

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

1 A INVESTIGACIÓN

TRABALLO DE CAMPO

MEMORIA • URBANA-C • A Coruña • Decembro 2012 - Decembro 2013

I.1 O TEMPO DA INVESTIGACIÓN

Música en Branco constou de dúas fases. A primeira, entre decembro de 2012 e marzo de 2013, dedicouse a recompilar información sobre a contorna, a súa veciñanza e a súa relación coa música e o son, dende que existe memoria da Agra do Orzán até a actualidade: quen e como vive no barrio, de que maneira se organiza, cal é a súa percepción do lugar que o arrodea, como lle gustaría que fose e que música fai ou escoita, por expresalo en poucas palabras.

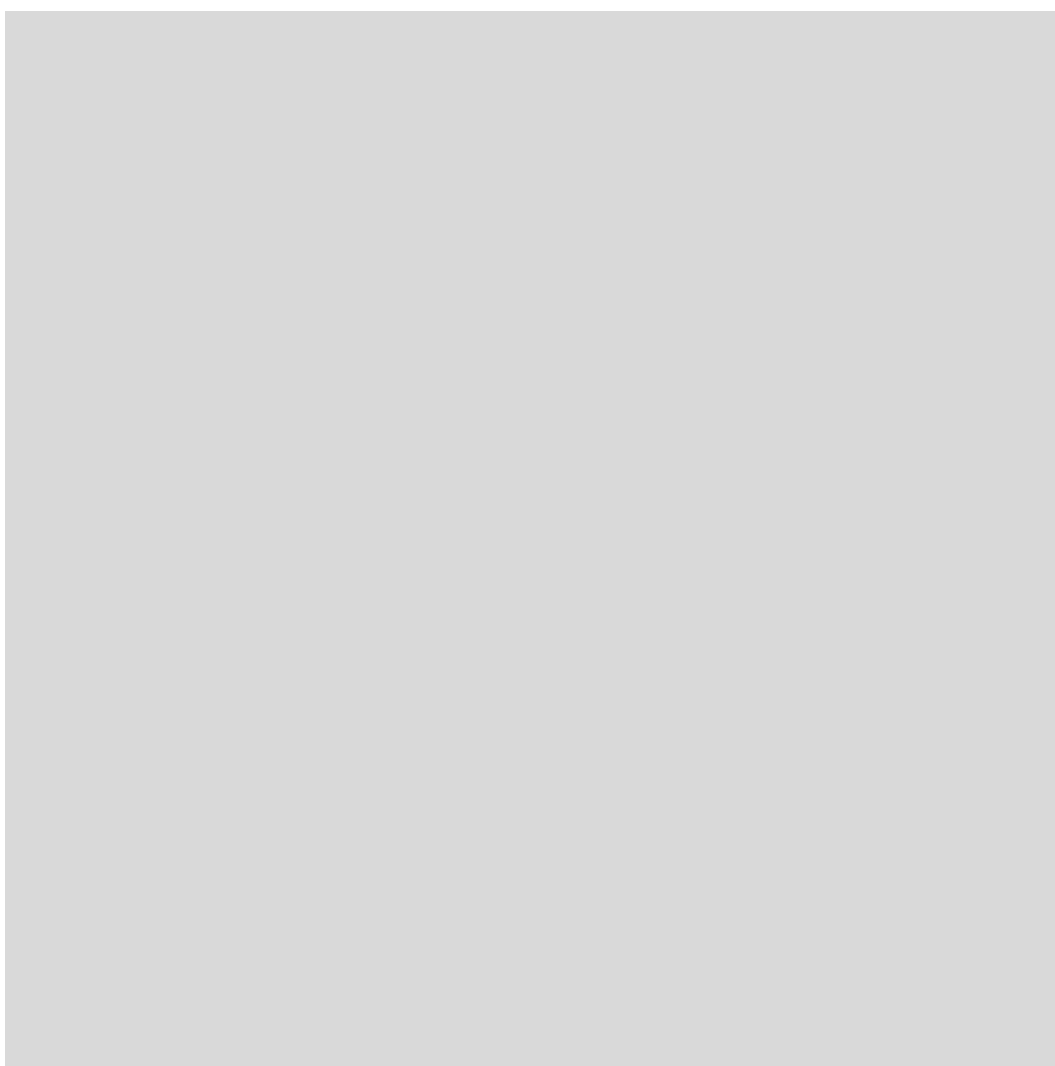
Ao longo dos primeiros meses cruzáronse fontes bibliográficas e documentais cunha serie de entrevistas persoais, arredor de 40, con colectivos e entidades que operan na Agra do Orzán –a partir

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

AUDIO DAS ENTREVISTAS

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

2 AS ACTIVIDADES

A PROGRAMACIÓN

MEMORIA • URBANA-C • A Coruña • Decembro 2012 - Decembro 2013

Un programa de radio itinerante dirixido por Xurxo Souto, as Barriografías. Un obradoiro de construción colaborativa de rutas de sendeirismo urbano con Cristina Anllo. Un xeito de converter o barrio nun museo intelixente a través das audioguías NoTours, ao cargo do colectivo Escoitar.org. Unha convocatoria pública para financiar e dar soporte a microproxectos de intervención cultural. A implicación das escolas e institutos da contorna na representación plástica do son e a recolleita da testemuños orais dos maiores. A documentación da memoria das mulleres no Contedor de Feminismos de Carme Nogueira, Anxela Caramés e Uqui Permui. A elaboración dun mapa sonoro do barrio a partir das microhistorias da música recollidas polo equipo de Música en Branco. E por último, unha exposición no centro Ágora para dar sentido a un proceso de traballo que comezou en decembro de 2012 e rematou en decembro do 2013.

ACITIVIDADES DE MÚSICA EN BRANCO

2.1. BARRIOGRAFÍAS. Un programa de radio itinerante conducido polo músico e comunicador Xurxo Souto, ex compoñente dos Diplomáticos de Monte Alto, en nove espazos do barrio.

2.2. PASEOS POLO BARRIO. Cristina Anllo, de Microprojects, dirixe este programa de sendeirismo urbano ligado á memoria do barrio, con dous obradoiros e catro rutas a pé.

2.3. CONTEDOR DE FEMINISMOS. Carme Nogueira, Anxela Caramés e Uqui Permui trasladan ao barrio o seu proxecto de microinvestigación historiográfica e produción artística arredor do feminismo e a historia das mulleres en relación á música e o son.

2.4. CONVOCATORIA PÚBLICA DE MICROPROXECTOS DE INTERVENCIÓN CULTURAL. Para colectivos, artistas, empresas ou operadores culturais locais ou do resto do territorio galego coa fin de desenvolver dúas ou tres actividades máis, como máximo, arredor do proxecto Música en Branco.

2.5. EXPOSICIÓN SONORA. Unha mostra arredor do son, a música e a memoria construída a partir de todo o recollido durante as fases de investigación e produción do proxecto Música en Branco.

2.6. INTERVENCIÓN NAS AULAS. Dúas liñas de actividades para implicar a comunidade educativa do barrio na investigación e posta en valor da memoria sonora e musical.

2.7. AUDIOGUÍA E MAPA SONORO. Un proxecto do colectivo Escoitar.org que converte o barrio nun museo intelixente mediante o que denominan, nun xogo de palabras, “auralidade aumentada”.

2.1 BARRIOGRAFÍAS

A RADIO ITINERANTE DE MÚSICA EN BRANCO

MEMORIA • URBANA-C • A Coruña • Decembro 2012 - Decembro 2013

Un programa de radio itinerante conducido polo músico e comunicador Xurxo Souto, ex compoñente dos Diplomáticos de Monte Alto e veciño do barrio, ao que está ligado dende os seus primeiros pasos como intérprete hai xa dúas décadas. Os espazos, os protagonistas e os colectivos cos que se traballa son produto da investigación realizada na primeira fase de Música en Branco.

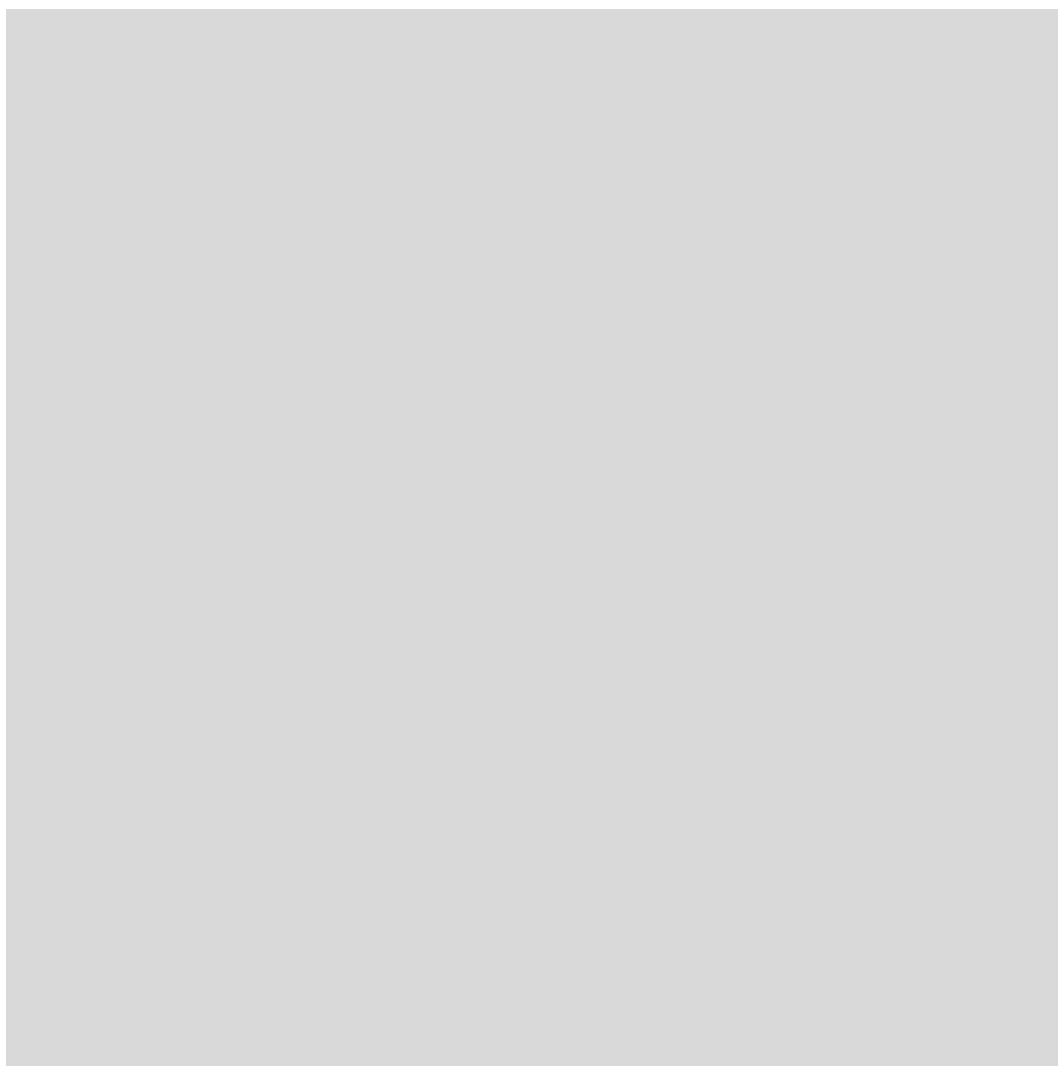
Trátase de visibilizar e compartir, a través do formato tradicional da radio en aberto, con público, esas microhistorias musicais e sonoras do barrio. Cada un dos nove programas, entre 60 e 120 minutos nos que se combinan entrevistas con actuacións musicais e rexistro do ambiente, grávase ao vivo nun lugar diferente da Agra do Orzán e almacénase, ao alcance de calquera, no arquivo sonoro do proxecto: a web www.musicaenbranco.org

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

AUDIO BARRIOGRAFÍAS

AUDIO BARRIOGRAFÍAS:

1ª Cara á Agra do Orzán. 2ª C.E.I.P San Pedro de Visma. 3ª Centro Cívico da Silva. 4ª Adega A Grade. 5ª Mercado das Conchiñas. 6ª Club de Chave dos Mariñeiros. 7ª Parque do Observatorio. 8ª Katanga. 9ª Agora.

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

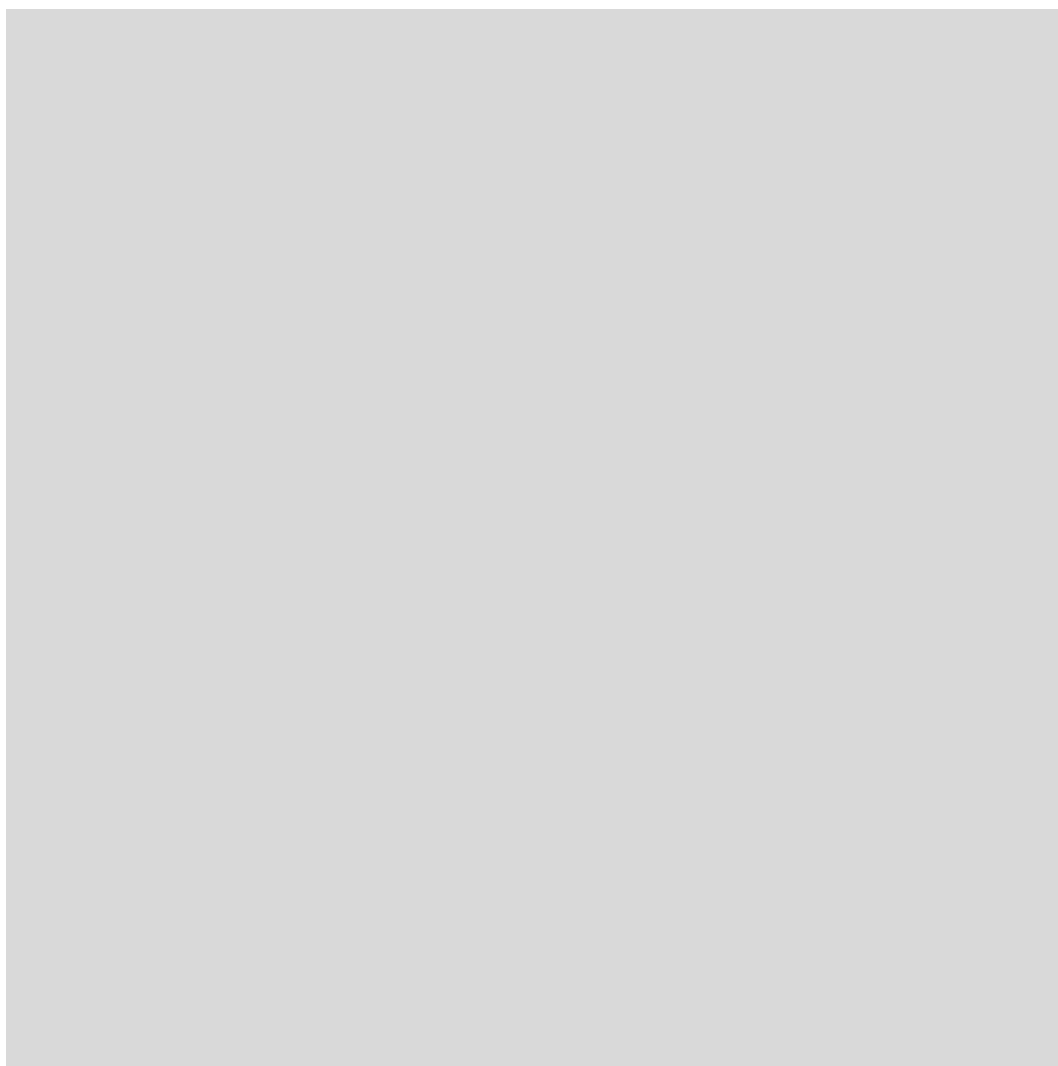
UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

DVD BARRIOGRAFÍAS

AUDIO BARRIOGRAFÍAS:

1ª Cara á Agra do Orzán. 2ª C.E.I.P San Pedro de Visma. 3ª Centro Cívico da Silva. 4ª Adega A Grade. 5ª Mercado das Conchiñas. 6ª Club de Chave dos Mariñeiros. 7ª Parque do Observatorio. 8ª Katanga. 9ª Agora.

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

2.2 PASEOS POLO BARRIO

OS PASEOS SONOROS DE MÚSICA EN BRANCO

MEMORIA • URBANA-C • A Coruña • Decembro 2012 - Decembro 2013

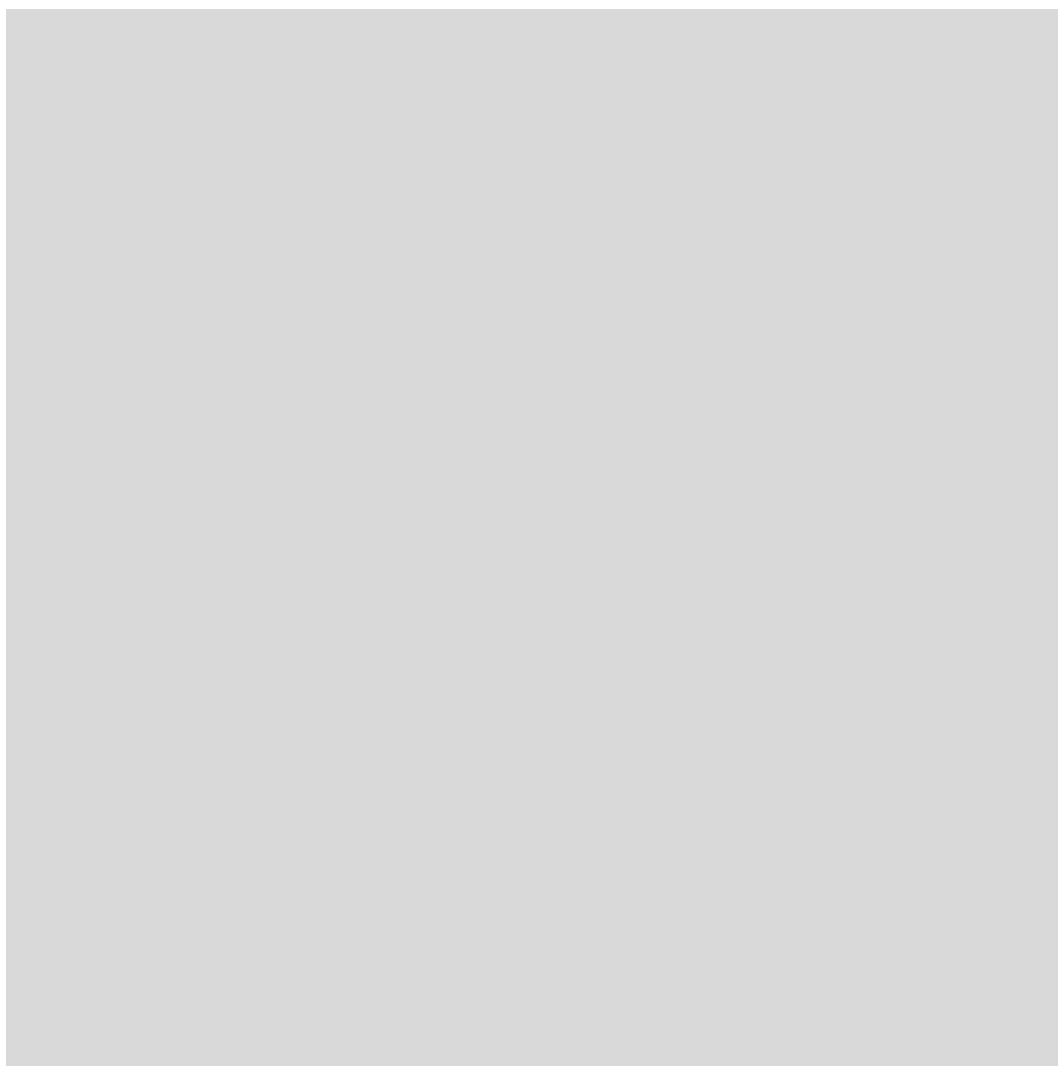
Cristina Anllo, de Microprojets, dirixiu Paseos polo Barrio, un proxecto de paisaxismo urbano que se desenvolveu dentro de Música en Branco: memoria da Agra do Orzán. Da man dos recordos e experiencias dos habitantes da Agra e entendendo a paisaxe como un concepto-experiencia persoal, os participantes, nunha primeira parte do proxecto e a través dun obradoiro, deseñaron catro rutas a pé que percorreron o barrio e a súa área de influencia. No obradoiro, Cristina Anllo trouxo catro propostas que foron puntos de partida para, entre todas as participantes, deseñar de novo as rutas.

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

AUDIO PASEOS POLO BARRIO

AUDIO PASEOS POLO BARRIO : RUTA 1: de Ventorrillo até a Praia de Ria-zor. RUTA 2: de Santa Margarita ao Portiño. RUTA 3: dende a Estación de Autobuses até o Monte de San Pedro. RUTA 4: dende Meicende até o Estadio do Deportivo.

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

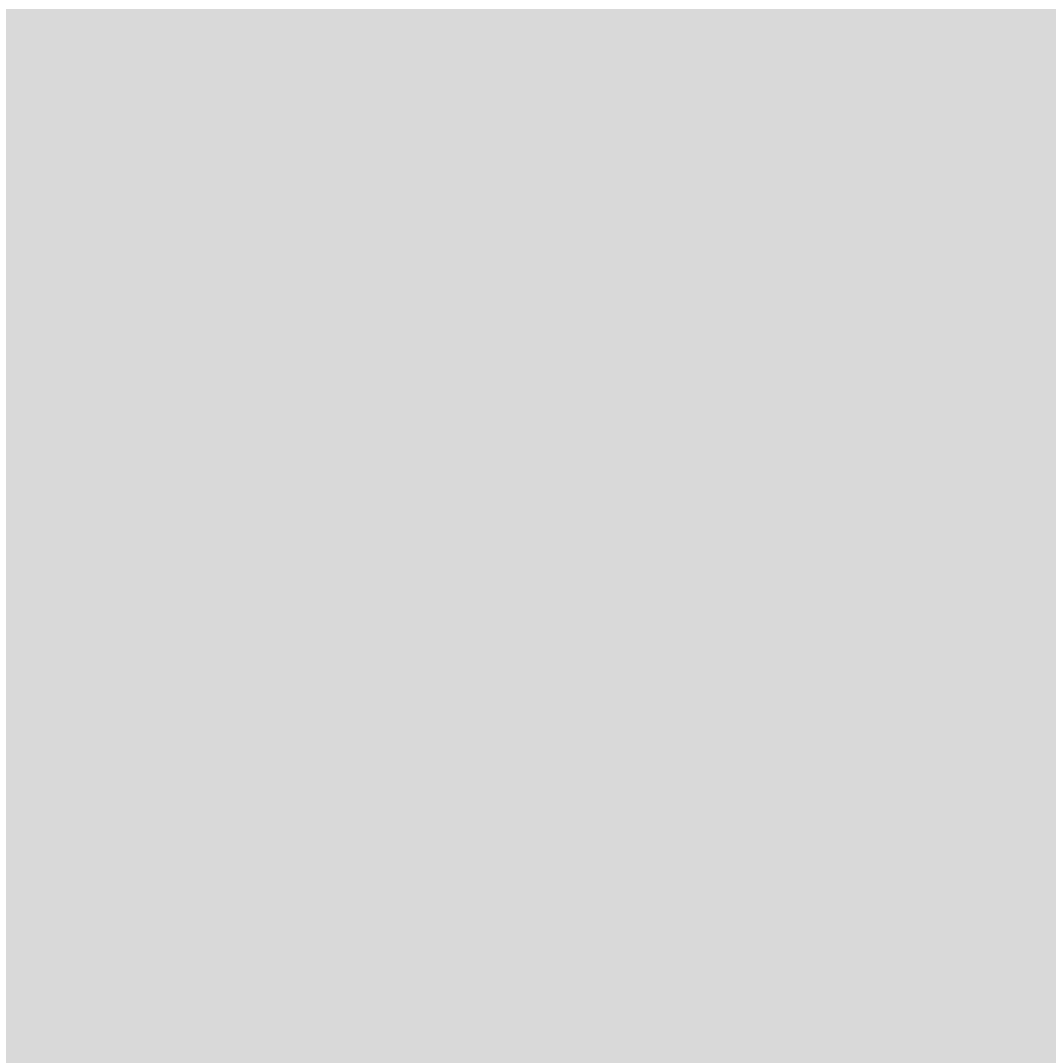
UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

DVD PASEOS POLO BARRIO

AUDIO PASEOS POLO BARRIO : RUTA 1: de Ventorrillo até a Praia de Ria-zor. RUTA 2: de Santa Margarita ao Portiño. RUTA 3: dende a Estación de Autobuses até o Monte de San Pedro. RUTA 4: dende Meicende até o Estadio do Deportivo.

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

2.3 CONTEDOR DE FEMINISMOS

A MEMORIA DAS MULLERES

MEMORIA • URBANA-C • A Coruña • Decembro 2012 - Decembro 2013

O Contedor de Feminismos é un proxecto de arquivo móbil deseñado para o espazo público que xurde a partir dunha idea de Uqui Permui. Ten como obxectivo recuperar, documentar e mostrar as historias das mulleres, o feminismo e as loitas de liberación sexual dos últimos trinta anos en Galicia. Foi creado para recoller o material, para amosalo e difundilo dunha maneira non xerárquica e con desexo de crear redes.

O dispositivo de exhibición foi deseñado por Carme Nogueira e producido para as xornadas Contra vento e marea. Verbas e pegadas dos feminismos, organizadas por Anxela Caramés na Casa-Museo Emilia Pardo Bazán da Coruña, en setembro de 2009. E o pasado mércores, este Contedor de Feminismos adaptouse ás singularidades de Música en Branco para furar na memoria musical das mulleres de barrios. Unha ducia de persoas acudiron ao convite e lembraron, entre melodías e memoria, as letras de cancións propias e colectivas.

“A MÚSICA TRADICIONAL FALA DA VIDA MESMA”

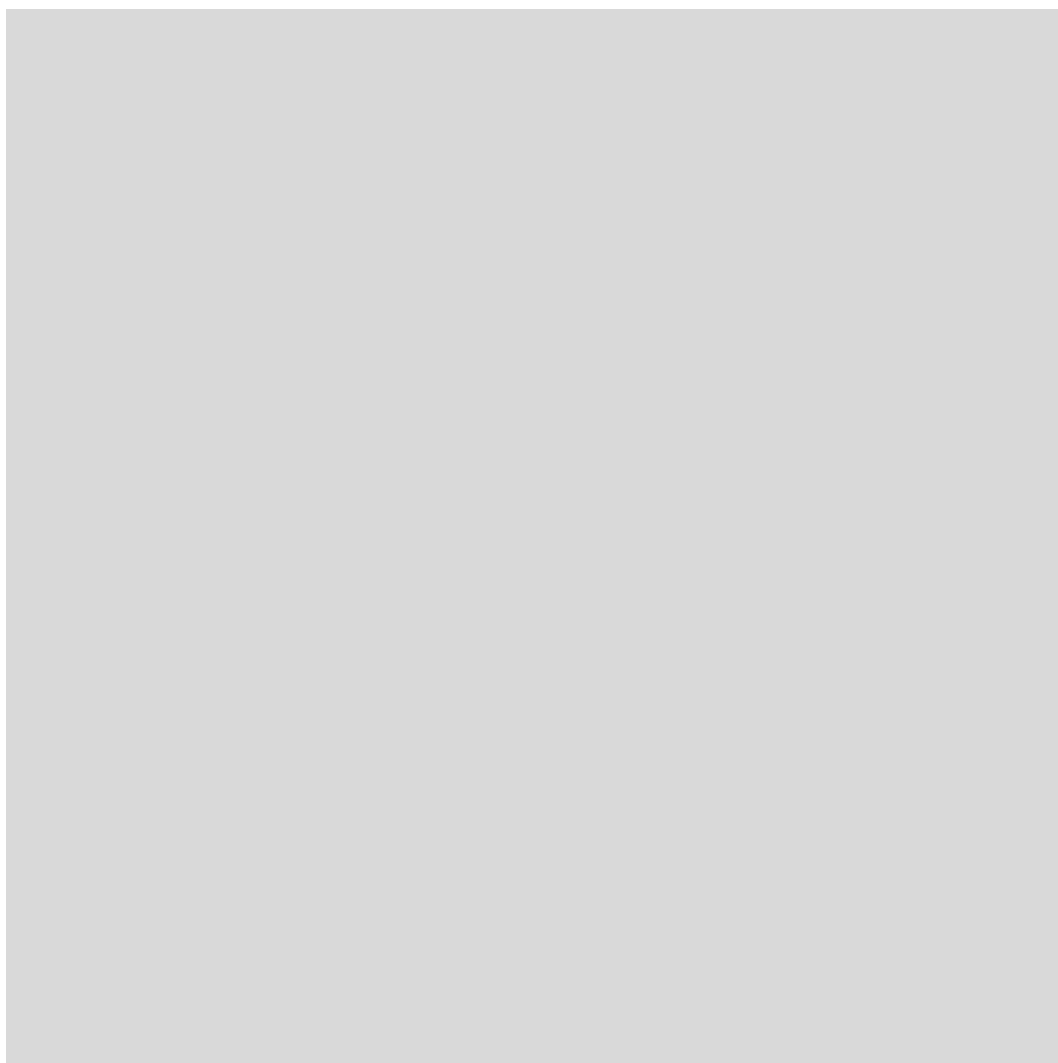
O punto de partida foi a música tradicional, a música de dous pobos. Por unha banda, o galego. Pola outra, o senegalés. “Todo pobo ten a súa música, ten as súas cantigas e todo entra dentro da cultura propia”, explicou Noa Seixo, que insistiu ao longo da conversa na necesidade de conservar a tradición musical. Necesidade que tamén reivindicou Elizabeth, veciña da Agra procedente de

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

AUDIO CONTEDOR FEMINISMOS

AUDIO CONTEDOR DE FEMINISMOS

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

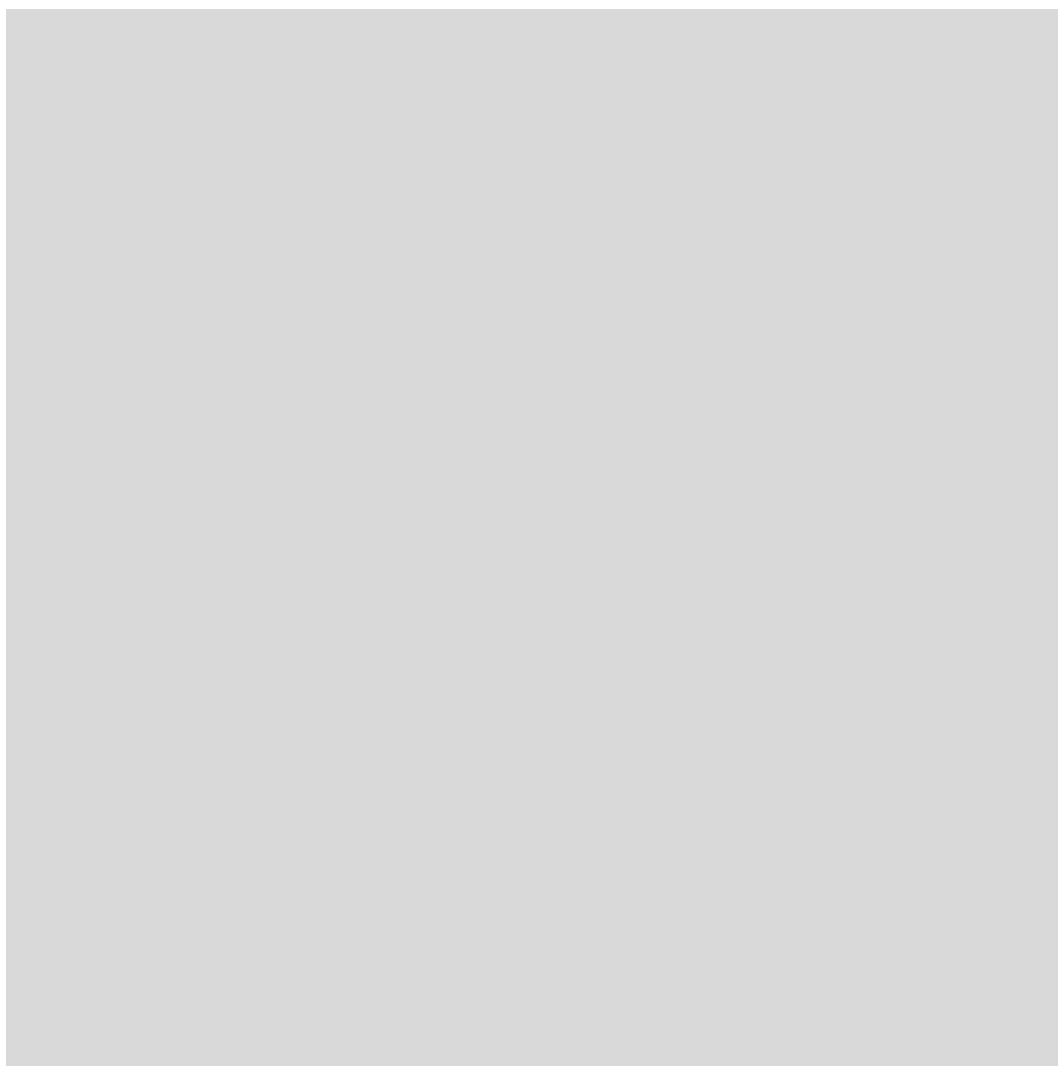
UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

DVD CONTEDOR FEMINISMOS

DVD CONTEDOR DE FEMINISMOS

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

2.4 MICROPROXECTOS

PROPOSTAS DOS GÑADORES

MEMORIA • URBANA-C • A Coruña • Decembro 2012 - Decembro 2013

Música en branco: memoria da Agra do Orzán, xunto co Concello da Coruña, a través do proxecto URBANA-C, cofinanciado polo Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional (Feder), abriron unha convocatoria para a presentación de microproxectos culturais a desenvolver no barrio da Agra do Orzán e a súa área de influencia co obxectivo de activar procesos de produción cultural colaborativos e en relación co contexto do barrio, a súa realidade e os seus habitantes.

Neste intento de colaborar con outras persoas, colectivos, artistas, empresas, etc, abrimos o día 30 de maio esta convocatoria para microproxectos de produción cultural que operen co barrio e as súas xentes a través de propostas vinculadas á historia musical e sonora da Agra do Orzán. Finalmente, presentáronse 16 proxectos e, analizando as bases, seleccionamos a tres proxectos gañadores.

AS CONDICIÓNNS DA CONVOCATORIA

Quen se pode presentar? Persoas físicas ou xurídicas. Asociacións culturais, veciñais, sociais, ONG, empresas culturais, artistas, pensadores, comisarias, xestoras, activistas, colectivos, etc, tanto do barrio da Agra do Orzán como de todo o territorio galego.

Cal debe ser a temática dos proxectos? Memoria sonora e musical do barrio da Agra do Orzán.

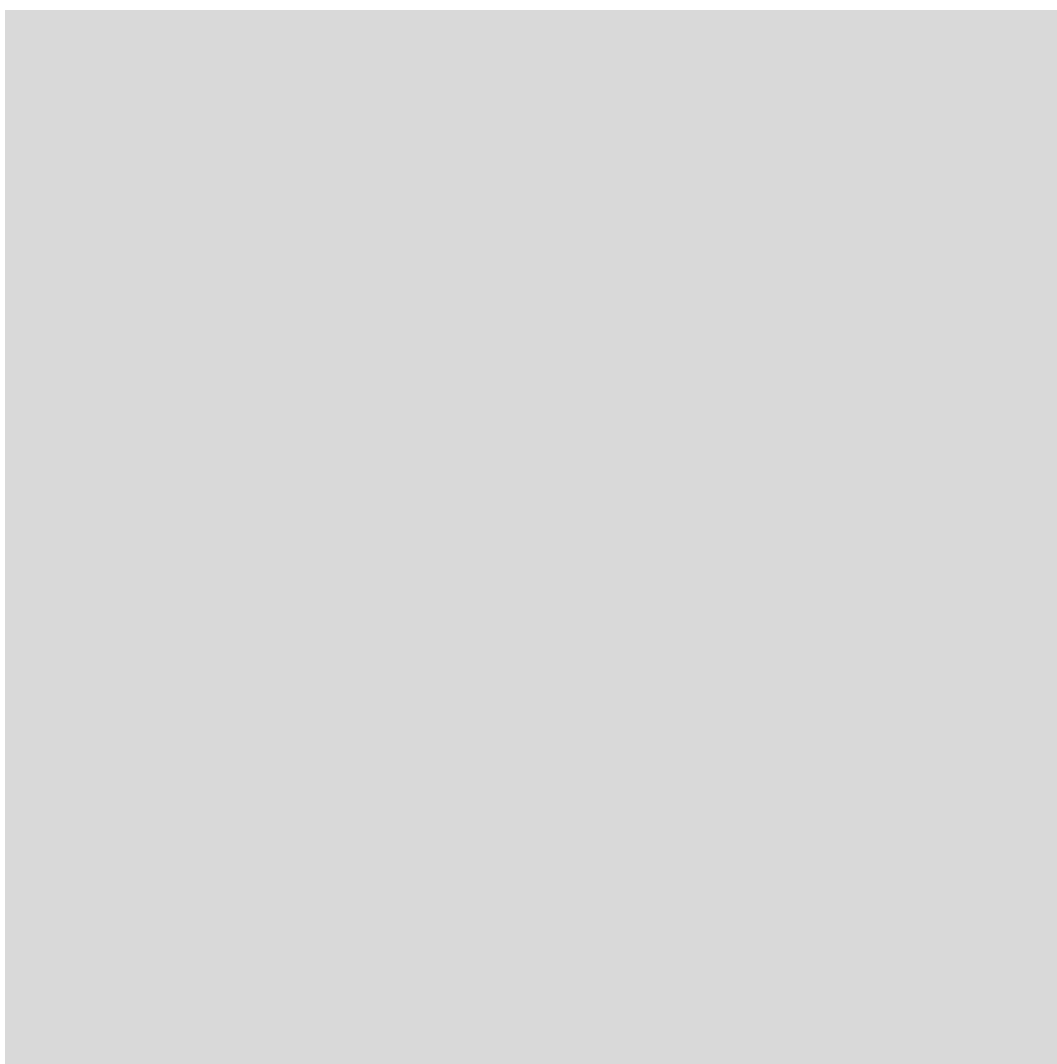
Cales son as condiciónns? As actividades deben autoproducirse coa dotación orzamentaria establecida.

URBANA-C

Proyecto Integral de Regeneración Urbana de Agra do Orzán, A Coruña

DVD MICROPROXECTOS

Ayuntamiento de A Coruña
Concello da Coruña

UNIÓN EUROPEA
FONDO EUROPEO DE
DESARROLLO REGIONAL
"Una manera de hacer Europa"

2.5 EXPOSICIÓN SONORA

ALTOFALANTES ROTULADOS POLOS COLEXIOS DO BARRIO

MEMORIA • URBANA-C • A Coruña • Decembro 2012 - Decembro 2013

Música en Branco: memoria da Agra do Orzán presentou no Centro Ágora unha exposición conclusiva na que confluíron todas as liñas de actuación desenvolvidas por este proxecto ao redor do patrimonio sonoro deste barrio herculino. Tratouse dunha mostra, fundamentalmente sonora, deseñada sobre caixas de cartón rotuladas polos colectivos da Agra do Orzán. Centos de persoas dos colexios e centros sociais participaron debuxando as palabras máis relevantes xurdidas entre as actividades programadas do proxecto. Despois, cada caixa formou parte do altofalante xigante –como unha peana– que contiña no seu interior fragmentos de audio en mp3 coa banda sonora do barrio rexistrada ao longo dos meses: testemuños, cancións, paisaxes sonoras, etc. A exposición, que estivo aberta do 6 até o 24 de novembro, deulle sentido a toda a documentación colleitada ao longo de todo o proceso de Música en Branco.

A INAUGURACIÓN

Durante a inauguración, a concelleira de Cultura, Ana Fernández, destacou do conxunto do proxecto a súa natureza de “intervención urbana” que culmina agora con esta exposición que, ao seu xeito, recolle a “banda sonora do barrio” e resume a “personalidade do barrio”. Pola súa banda, Natalia Balseiro centrouse en lembrar o traballo de investigación desenvolvido ao longo do ano polo equipo de Música en Branco mediante a documentación e tamén as entrevistas desenvolvidas. Finalmente Julio Gómez, destacou que a exposición incluía un total de seis peanas desenvolvidas polo alumnado de diversos colexios do barrio. Os alumnos e as alumnas encargáronse de decorar as peanas coas máis de “1.200 palabras clave” que xurdiron ao longo do proceso de investigación.

2.6 AUDIO GUIA

OS PASEOS POLO BARRIO COA REALIDADE AUMENTADA

MEMORIA • URBANA-C • A Coruña • Decembro 2012 - Decembro 2013

NoTours é un proxecto do colectivo Escoitar.org que converte o barrio nun museo intelixente mediante o que denominan, nun xogo de palabras, “auralidade aumentada”. Recollendo os materiais sonoros producidos durante o desenvolvemento do proxecto –cancións, entrevistas, paisaxes sonoras– e a partir dun obradoiro aberto ao público no que se aprende a empregar a tecnoloxía, elabóranse audioguías xeolocalizando eses elementos no espazo físico do barrio, de maneira que calquera usuario cun dispositivo con capacidade GPS, como un teléfono móbil, pode percorrer o barrio e acceder á información incluída nesas rutas.

2.6.1 RUTA 1: paseo polas Barriografías

AS BARRIOGRAFÍAS DE MÚSICA EN BRANCO

Durante a representación das Barriografías houbo momentos de arqueoloxía musical. Foron exercicios de memoria sonora onde se interpretaron en directo algunhas cancións que forman parte do acervo cultural.

Nesta primeira ruta, os mellores momentos das Barriografías son xeolocalizados nunha mapa sonoro utilizando a tecnoloxía de no-tours. O público só ten que acceder á paxina web oficial de no-